

9. బొమ్మ గుర్రం

బొమ్మను చూడండి. ఆలోచించి మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి

- బొమ్మ చూడండి. బొమ్మలో పిల్లలు ఏం చేస్తున్నారు?
- మీరు ఎప్పుడైనా బొమ్మలు చేశారా? ఎట్లా చేశారు?
- మీ దగ్గర ఏయే బొమ్మలు ఉన్నాయి? మీకు ఏ బొమ్మలంటే ఇష్టం. అవి ఎక్కడెక్కడ నుండి తెచ్చుకున్నారు?

ఉద్దేశం

పిల్లల మనసులోని భావాలను, ఇష్టాయిష్టాలను తోటి పిల్లలే అర్థం చేసుకోగలరు. కల్పవృక్షం పిల్లల మనసులు ఎంత స్వచ్ఛంగా ఉంటాయో తెలియజేయడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

పిల్లలూ! ఇట్లా చేయండి.

- పాఠంలోని బొమ్మలు చూడండి. బొమ్మల గురించి మాట్లాడండి.
- పాఠం చదువండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు మీ మిత్రులను లేదా ఉపాధ్యాయులను అడిగి లేదా “పదాలు - అర్థాలు” అనే పట్టికలో చూసి తెలుసుకొండి.

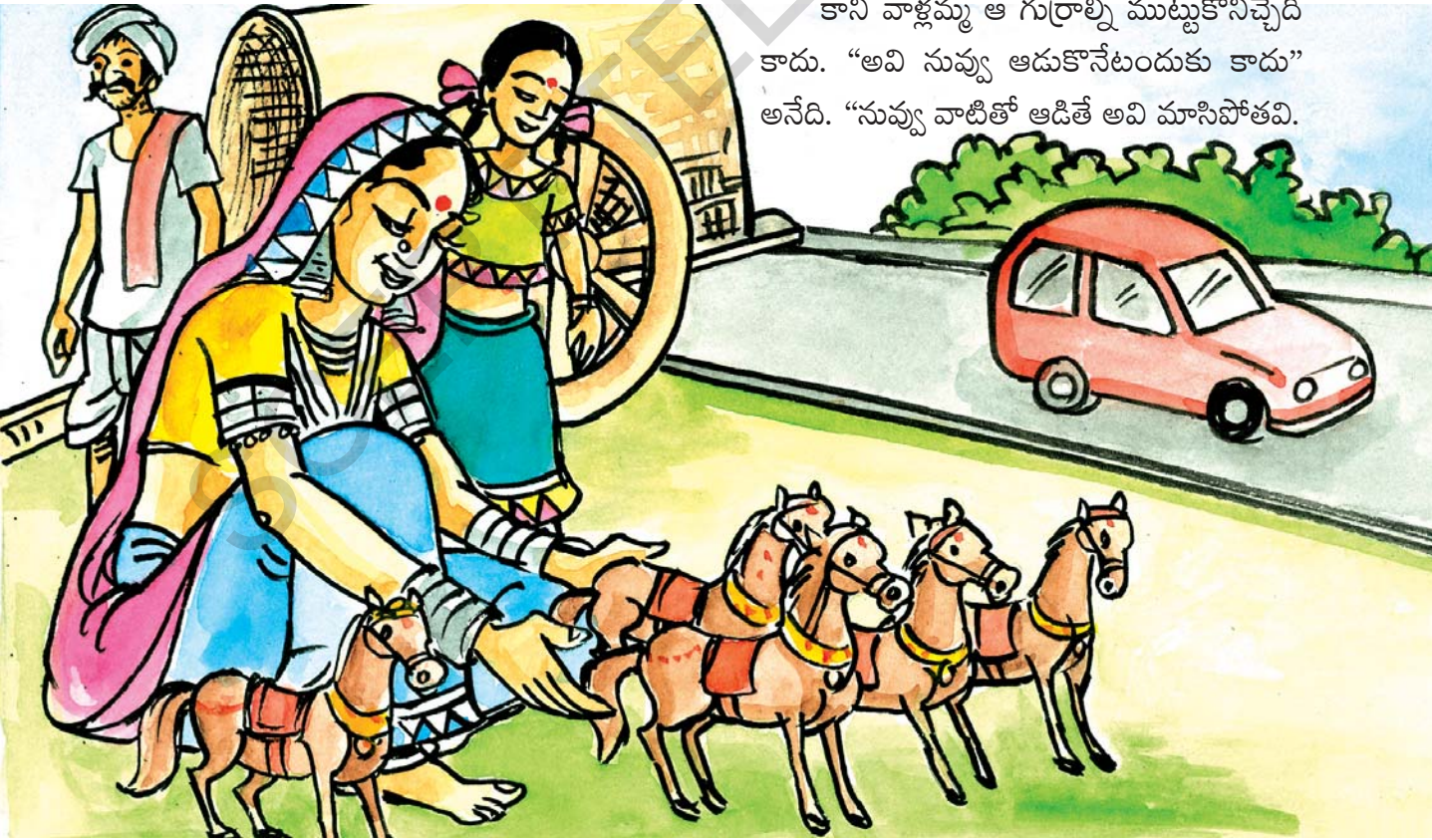
మీరు రకరకాల బొమ్మలతో ఆడుకుంటారు కదా! కొన్ని బొమ్మలను కొంటారు. కొన్ని మీరే తయారు చేసుకుంటారు. అట్లాగే రాములమ్మకు కూడా బొమ్మలంటే చాలా ఇష్టం. తానే ఒక బొమ్మను తయారుచేసుకున్నది. రాములమ్మకు ఇష్టమైన ఆ బొమ్మనే కావాలని ఇంకొక పాప అడిగింది. తర్వాత ఏమైందో పాఠం చదువండి.

అనగనగా రాములమ్మ అనే ఒక పాప ఉండేది. రాములమ్మ వాళ్ళ అమ్మా, నాన్న రోడ్డు పక్కనే జీవించేవాళ్ళు. వాళ్ళకు ఒక బండి ఉండేది. ఆ బండి మీద అందమైన బొమ్మలు పెట్టి అమ్ముకునేవాళ్ళు.

రాములమ్మ వాళ్ళ నాన్న పొడుగ్గా ఉండేవాడు. ఆయనకి పెద్ద పెద్ద మీసాలుండేవి. తలపాగ చుట్టుకొనేవాడు. రాములమ్మ వాళ్ళ అమ్మ ఎన్నో కుచ్చులున్న లెహంగా వేసుకునేది. గలగలలాడే ఎన్నో నగలు పెట్టుకునేది. ఆమె నడుస్తుంటే ఇవన్నీ సన్నగా శబ్దం చేసేవి. రాములమ్మ కూడా, అమ్మతీరుగ ఒక చిన్న గగ్గెర వేసుకునేది.

రాములమ్మ తండ్రి సుత్తెలు, పట్టుకార్ల వంటి సామాన్లు తయారుచేసి అమ్మేవాడు. రాములమ్మ తల్లి బొమ్మ గుర్రాలు తయారుచేసేది. ఆమె వాటిని రంగురంగుల బట్ట ముక్కలతో కుట్టేది. చిన్న చిన్న అద్దాలు, రిబ్బన్లతో వాటిని సింగారించేది. ఇట్లా తయారు చేసిన గుర్రాలను ఆమె రోడ్డు పక్కన వరుసగా ఉంచేది. రాములమ్మకు ఆ బొమ్మ గుర్రాలంటే ఎంతో ఇష్టం.

కాని వాళ్ళమ్మ ఆ గుర్రాల్ని ముట్టుకోనిచ్చేది కాదు. “అవి నువ్వు ఆడుకోనేటందుకు కాదు” అనేది. “నువ్వు వాటితో ఆడితే అవి మాసిపోతవి.

అవి మాస్తే నేను వాటిని అమ్మలేను. అమ్మకపోతే మనకు పైసలు రావు. మరి మనం తినడానికి బియ్యం, పప్పు, కూరలు ఎట్లా కొనుక్కుంటాం చెప్పు”. “కావాలంటే నువ్వే ఒక చిన్న బొమ్మ గుర్రం చేసుకో!” అన్నది. అమ్మ ఇట్లా అనగానే రాములమ్మ ఎగిరి గంతేసి పని మొదలుపెట్టింది. రాములమ్మ తయారుచేసిన గుర్రం కాళ్ళు వంకరగా, తల ఒక పక్కకు వంగిపోయి మొహం కూడా అదో రకంగా వచ్చాయి. అయితేనేం? రాములమ్మకు ఆ బొమ్మ గుర్రమంటే ప్రాణం.

వాళ్ళమ్మ చేసిన గుర్రాలను రోడ్డు పక్కన ఒక వరసలో పెట్టేది. రాములమ్మ కూడా తన చిట్టి గుర్రాన్ని వాటి పక్కన నిలుచోబెట్టేది.

ఒకరోజు ఎప్పటివలె రాములమ్మ బొమ్మగుర్రంతో ఆడుకొంటున్నది. ఇంతలో అటుగా ఒకామె వచ్చింది.

ఆమెతో చిన్నపిల్ల కూడా ఉన్నది. రాములమ్మంత వయసు ఉన్న ఆ పాపచేతిలో ఒక బొమ్మ ఉన్నది. ఆ బొమ్మ తనవద్ద ఉంటే బాగుండుననుకుంది.

“అమ్మా! నాకు ఆ చిన్న గుర్రం బొమ్మ కావాలి.” రాములమ్మకు ఆ పాప అనడం వినిపించింది.

“అట్లానే, కొందాం,” అన్నది వాళ్ళమ్మ. “ఈ చిన్న గుర్రం బొమ్మ ధర ఎంత?” అని అడిగింది.

“అది అమ్మేటందుకు కాదమ్మా”, రాములమ్మతల్లి చెప్పింది.

“అది సరిగ్గా రాలేదు. మిగిలిన వాటిలో నుండి నీకేది కావాలంటే అది తీసుకో. ఇది బాగుంది కదా!” అని ఒక దాన్ని చూపింది.

“ఊహు”, పాప ఒప్పుకోలేదు.

“ఇదేం మంచిగలేదు. నాకదే కావాలి! నాకదే కావాలి. దాని మొహం ముద్దుగా ఉంది”, పాప మంకు పట్టుపట్టింది.

“దాని తల వంకరగా ఉందమ్మా”, రాములమ్మ తల్లి నచ్చజెప్పింది.

“వీటిలో నుండి ఇంకేదన్నా తీసుకో” - రాములమ్మ తల్లి చెప్పింది.

“నాకదే కావాలి, ఇంకేదీ వద్దు!” పాప ఏడుపు మొదలుపెట్టింది.

“నీకు ఎక్కువ డబ్బు ఇస్తా. మా పాపకు ఆ చిన్నగుర్రాన్నే ఇవ్వు” అని పాప తల్లి అన్నది.

“సరే అయితే” రాములమ్మతల్లి ఒప్పుకున్నది.

“ఇగో! అంటూ, రాములమ్మ గుర్రాన్ని ఆ పాపకిచ్చింది. రాములమ్మ కండ్లలో నీళ్ళు తిరిగాయి. అమ్మ చేసిన పెద్ద గుర్రం తనకు అవసరం లేదు. తను చేసుకున్న చిన్న గుర్రమే తనకు కావాలి. “నీ దగ్గరంత మంచి బొమ్మ ఉండగా నా గుర్రమే నీకు కావల్సి వచ్చిందా!” అని ఆ పాపను అడగాలనుకున్నది. కానీ మీదికి ఏం అనలేదు. తల అటు తిప్పుకుని కండ్లు తుడుచుకున్నది.

ఇంతలో వెనకనించి తన చేతిలో ఏదో పెట్టినట్టు అనిపించి కిందికి చూసింది. అది బొమ్మ - అందమైన బొమ్మ! “ఏడవకు”, అన్నదా పాప! “నువ్వు నా బొమ్మ తీసుకో”, రాములమ్మ వైపు చిరునవ్వుతో చూస్తూ, మెల్లిగ చెప్పింది. “నిజంగా నీ గుర్రం చాలా బాగుంది.” అని చెప్పింది.

రాములమ్మ తన చేతిలో ఉన్న బొమ్మదిక్కు చూసింది. బొమ్మ మంచిగున్నది. “గుర్రం బొమ్మ ఎప్పుడైనా చేసుకోవచ్చు”. కన్నీళ్ళు శుభ్రంగా తుడుచుకుని పాపవైపు చూసి రాములమ్మ కూడా నవ్వింది. టాటా చెప్పింది.

మూలం - చిల్డ్రన్ బుక్ ట్రస్ట్
దీపా అగర్వాల్

అవి చేయండి

I. వినడం, ఆలోచించి మాట్లాడడం

(అ) ఈ కథను మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

(ఆ) ఈ కథలో మీకు ఎవరు నచ్చారు? ఎందుకు?

(ఇ) రాములమ్మ బొమ్మగుర్రాన్ని తయారుచేసింది కదా! మీరు ఏవి బొమ్మలు తయారు చేయగలరో చెప్పండి. వాటితో ఏం చేస్తారు?

II. ధారాళంగా చదువడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

(అ) పాఠం చదువండి, కింది వాక్యాలు ఎక్కడున్నాయో పాఠంలో గుర్తించండి. ఈ వాక్యాలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారో చెప్పండి.

(1) అవి నువ్వు ఆడుకునేందుకు కాదు.

(2) అమ్మా! నాకు ఆ చిన్న గుర్రం బొమ్మ కావాలి.

(3) అది అమ్మేటందుకు కాదమ్మా!

(4) దాని తల వంకరగా ఉందమ్మా!

(ఆ) కింది పేరా చదువండి. ఐదు ప్రశ్నలు రాయండి.

రాజు చాలా తెలివైనవాడు. తన పనులను చక్కగా పద్ధతి ప్రకారం చేసుకొనేవాడు. తరగతిలో అందరితో కలిసిమెలిసి ఉండేవాడు. వాళ్ళ నాన్న ఇచ్చిన డబ్బులను అనవసరంగా ఖర్చుచేయక, వాటిని దాచిపెట్టుకొనేవాడు. ఒక రోజు రాజు బడికి పోతుంటే దారి పక్కన ఒక ముసలమ్మ కనిపించింది. తరువాత రెండు రోజులు కూడ దారిలో ఆ ముసలమ్మ అట్లానే ఉన్నది. ఆమెను అట్లా చూస్తే రాజుకు జాలి వేసి “అవ్వా! ఏమైన తిన్నవా” అని అడిగాడు. నీరసంగా ఉన్న అవ్వ “లేదు కొడుకా! అని అడ్డంగా తలూపింది. వెంటనే రాజు ఇంటికి ఉరికి, నాన్న ఇచ్చిన డబ్బులతో దుకాణంలో కారాబూంది కొనితెచ్చి, ఆ పొట్లాన్ని అవ్వ చేతికిచ్చాడు. అవ్వ దానిని ఎంతో ఆత్మతగా తీసుకొని సంతోషంగా రాజు వంక చూసి “నీ కడుపు సల్లగుండ” అన్నది.

III. ఆలోచించి సొంతంగా రాయడం (స్వీయరచన)

(అ) రాములమ్మ అమ్మా, నాన్న ఎట్లా ఉంటారో తెల్పుకున్నారు కదా! మీ అమ్మా, నాన్న ఎట్లా ఉంటారో వర్ణించి రాయండి.

(ఆ) రాములమ్మ గురించి సొంతమాటల్లో రాయండి.

IV. పదజాలం

(అ) కింది పదాలలో ముందు నుండి చదివితే ఒక అర్థం, వెనుక నుండి చదివితే మరొక అర్థం వచ్చే పదాలు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని వెతికి రాయండి.

టపా	వనజ	మునగ	కరడు	కలప	దారం
మిరప	కరచు	రుచి	దినం	జింక	పిలక
కంకి	సైదం	పడగ	చిలిపి	కడప	తడుము

- (1) దినం - నంది (2) _____ (3) _____
- (4) _____ (5) _____ (6) _____
- (7) _____ (8) _____ (9) _____

(అ) రాములమ్మ వాళ్ళ నాన్న సుత్తె, పట్టుకార్లను; వాళ్ళ అమ్మ బొమ్మలను తయారుచేసి అమ్మేవారు కదా! మీ మిత్రుల అమ్మానాన్నలు జీవనాధారం కోసం ఏం పనులు చేస్తారో రాయండి.

మీ మిత్రుల తల్లిదండ్రుల పేర్లు	జీవనాధారం కోసం చేసే పనులు

V. సృజనాత్మకత / ప్రశంస

(అ) మీరు తయారుచేసిన బొమ్మ మీతో మాట్లాడితే మీరిద్దరూ ఏం ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటారో ఊహించి రాయండి. (జట్టుపని)

VI. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కింది పేరా చదువండి. (. ,) గుర్తులను సరైన చోట గుర్తించండి.

స్నిగ్ధ ఫణి రమ్య వర్ధన్ జంతుప్రదర్శనశాలకు వెళ్ళారు వాళ్ళు అక్కడ సింహం పులి ఏనుగు జిరాఫీ కోతి మొదలైన జంతువులను చూశారు అంతే కాకుండా చిలుక నెమలి పావురం లాంటి రకరకాల పక్షులను చూశారు జంతు ప్రదర్శనశాల ముందు పండ్ల బండి ఉన్నది వారు జామ బత్తాయి అరటి పండ్లు కొని తిన్నారు ఆటో ఎక్కి ఇంటికి వచ్చారు.

(అ) కింది పేరాను చదువండి. (?) ఈ గుర్తుకు '○' చుట్టండి.

రవి సెలవుల్లో తాతయ్యగారి ఇంటికి వెళ్ళాడు. దారిలో గోపయ్య ఎదురయ్యాడు. “ఎవరు బాబు నీవు? ఎవరింటికి పోవాలె? నీ పేరేమిటి? మీ ఊరు ఏది?” అంటూ ప్రశ్నించాడు. రవి చిరునవ్వుతో జవాబు చెప్పాడు.

పిల్లలూ! నేను (?) వాక్యం చివర ఉంటానని గుర్తించారు కదా! నన్ను (?) ‘ప్రశ్నార్థక చిహ్నం’ అంటారు. నేను (?) వాక్యాలకు చివరన ఉంటే ఆ వాక్యాలను “ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు” అంటారు.

(ఇ) కింది పేరాను చదువండి. (!) ఈ గుర్తుకు ‘○’ చుట్టండి.

రాజును ఎక్కడికి వెళ్ళావని టీచర్ అడిగింది. “జూకు వెళ్ళాం టీచర్. అబ్బో! జూ ఎంత పెద్దగా ఉన్నదో! రకరకాల జంతువులు, పక్షులు చూశాం” అన్నాడు. “ఏ జంతువులు చూశారు?” అని టీచర్ రాజును అడిగింది. “బాబోయ్! పెద్ద సింహం చూశాను టీచర్!” అన్నాడు. “అట్లాగా! ఇంకా ఏమేం చూశావ్?” అని టీచర్ అడిగింది.

పిల్లలూ! నేను (!) ఆశ్చర్యకరమైన వాక్యాల చివర ఉంటానని గుర్తించారు కదా! నన్నేమంటారో తెలుసా! నన్ను (!) “ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం” అంటారు. ఈ గుర్తు చివరగల వాక్యాలను “ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలంటారు”. సంబోధన, ఆశ్చర్యం, సంతోషం, భయం మొదలైన భావాలను తెలిపే పదాల తర్వాత కూడా నన్ను (!) ఉపయోగిస్తారు.

(ఈ) ఇంతకు ముందు ఉన్న పాఠాలు చూసి . “ ! ? ” గుర్తులు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నవో చెప్పండి.

ప్రాజెక్టు పని

రాములమ్మ వాళ్ళు బొమ్మలు తయారుచేసినట్లు తెలుసుకున్నారు కదా! ఇట్లా బొమ్మలు తయారుచేసే వాళ్ళు ఇంకా ఎవరెవరు ఉంటారో తెలుసుకొని వారి గురించి రాసి, ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. రాములమ్మ కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. అవును / కాదు
2. ఇచ్చిన వాక్యాలను పాఠంలో గుర్తించగలను.
వాక్యాలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారో చెప్పగలను. అవును / కాదు
3. రాములమ్మ గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను. అవును / కాదు
4. బొమ్మతో మాట్లాడటాన్ని. ఊహించి రాయగలను. అవును / కాదు

సూక్తి

మనం సంతోషంగా ఉండడానికి అత్యంత నులువైన మార్గం ఇతరులను సంతోషపరచడమే

చదువు

ఆనందించు

ఎవరు నేను?

ఎవరునేను? ఎవరునేను?

కొమ్మలతో ఎత్తుగా
రెమ్మలతో గుబురుగా
అవని అంత అలుముకున్న
ఆకు పచ్చదనం నేను

పూల పరిమళాలతో
గాలి చల్లదనంతో
పండ్ల తియ్యదనంతో
ప్రేమగ నే పిలుస్తాను
ఎవరునేను? ఎవరునేను?

పిట్టలు, పురుగులు
పాములు, చీమలు
నా కొమ్మల్లో రెమ్మల్లో
సందుల్లో తొర్రల్లో
గూళ్ళు కట్టుకుంటాయి
గుడ్లు పెట్టుకుంటాయి
పనిపిల్లలు మీరంతా
నా చుట్టూ కూడుతారు

నా నీడలో ఆడుతారు
నా కొమ్మల ఎక్కి ఎక్కి
నా రెమ్మల నక్కి నక్కి
పువ్వులతో పోటీపడి
నవ్వులు చిందిస్తారు
తీయనైన పండ్లుతిని
మురిసి మురిసి పోతరు

గురుతొచ్చానా? పిల్లలూ!
గురుతొచ్చానా?
చెట్టును నేను! - పచ్చని
చెట్టును నేను!
మీ జాతి మనుగడకు,
తొలిమెట్టును నేను!

